

UNIVERSITY OF SILESIA
IN KATOWICE

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА (УКРАЇНА)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРОСЛИХ НАПН
УКРАЇНИ СІЛЕЗЬКА АКАДЕМІЯ (ПОЛЬЩА)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВИЩОЇ ШКОЛИ УПРАВЛІННЯ
ТА АДМІНІСТРАЦІЇ В ОПОЛЕ (ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ НІГДЕ ОМЕР ХАЛІСДЕМІР (ТУРЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ АФЙОН КОДЖАТЕПЕ (ТУРЕЧЧИНА)
ГАМБУРЗЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК
(НІМЕЧЧИНА) УНІВЕРСИТЕТ КОМЕНСЬКОГО (СЛОВАЧЧИНА)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК У ЛОМЖІ
(ПОЛЬЩА)**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**ТЕХНОЛОГІЧНА І ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
9 травня 2024 року**

Глухів – 2024

Друкується за рішенням ученої ради Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
(протокол № 13 від 29 травня 2024 р.)

Відповідальні за випуск:

Віра КУРОК – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Людмила БАЗИЛЬ – доктор педагогічних наук, професор, учений секретар Інституту професійної освіти НАПН України;

Надія БОРИСЕНКО – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Ірина ХОЛЯВКО – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка;

Богдан ТРОПАК – асистент кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 9 травня 2024 р. Глухів : Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2024. 278 с.

У збірнику вміщено матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи». Тексти тез подано в авторській редакції.

Для вчителів трудового навчання, технологій, викладачів професійного навчання, майстрів виробничого навчання, студентів, аспірантів, науковців та всіх тих, хто цікавиться проблемами сучасної технологічної і професійної освіти в Україні.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Катерина БАБЕНКО МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАГІСТРІВ-ПРАВООХОРОНЦІВ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	14
Голда ВІНОГРАДСЬКА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ НА ЗАСАДАХ ДПП.....	15
Поліна ВІКТОРОВА, Андрій ЦИНА РОЗВИТОК СФЕРИ ПОЧУТТІВ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗА ВАЛЬДОРФСЬКОЮ ПЕДАГОГІКОЮ.....	18
Лідія ГУМЕННА ЕВОЛЮЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ПЕДАГОГІКИ В ПРОФЕСІЙНОМУ НАВЧАННІ: МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	20
Ірина ДРОЗІЧ ВИКОРИСТАННЯ ЕКООРІЄНТОВАНИХ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	23
Наталія ДУБОВА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	25
Володимир КОСТЕЛЬ КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ТОРГІВЛІ.....	26
Олена МОРОЗ БЕЗПЕЧНЕ ТА ЗДОРОВЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	27
Максим ПЕТРЕНКО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	29
Анна ПОНОМАРЕНКО ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ КУХАРІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	30
Володимир ТОЛМАЧОВ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ОНЛАЙН- І ОФЛАЙН- НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	31
Богдан ТРОПАК ВИКОРИСТАННЯ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	33

Борис ШЕВЕЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	35
--	----

СЕКЦІЯ 2
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Тетяна ГЕРЛЯНД ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ.....	36
--	----

Андрій КАЛЕНСЬКИЙ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ.....	38
---	----

Олександр РОМАНЮК, Оксана РОМАНЮК, Ніна ВЕЛИЧКО ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ.....	39
---	----

Надія БОРИСЕНКО СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	42
---	----

Тетяна ГАЗУКА ЗАСОБИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ З ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ.....	43
---	----

Людмила ГАПОН-БАЙДА, Тетяна ДЕРКАЧ АНАЛІЗ ЗМІСТУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 023 ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО, ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО, РЕСТАВРАЦІЯ.....	45
--	----

Артем ЗАЇКА ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ – СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	47
---	----

Світлана ЗАСЛАВСЬКА ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЇ.....	49
--	----

Тетяна КОНДРАТЕНКО, Світлана БІРЮКОВА, Юлія СУКАЧ ГРАФІЧНИЙ РЕДАКТОР ADOBE PHOTOSHOP У ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	51
--	----

Анна КЛЕМЕНТЬЄВА, Алла ПРИГОДІЙ ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ В МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ.....	54
---	----

Роман КУЗНЕЦОВ ІННОВАЦІЇ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «БУДІВНИЦТВО ТА ЗВАРЮВАННЯ»).....	56
---	----

Павло МАРУШКО	
----------------------	--

НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИХ УМІНЬ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....58

Станіслав МАРЧЕНКО

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ У
ПРОЦЕСІ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....60

Наталія ОРЛОВА

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ РОЗРОБКИ АВТОРСЬКОГО ШРИФТУ.....62

Ольга СОРОКА

ОЦІНЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОСТІ МОЖЛИВИХ ОБ'ЄКТІВ ПРОЄКТУВАННЯ.....63

Ігор ШУСТИК

ЕКОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В
КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ.....66

СЕКЦІЯ 3

ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ, ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Віра КУРОК

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО РОБОТИ В НУШ: ПРОБЛЕМИ, СУЧАСНИЙ
СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ.....68

Вікторія КРУЧЕК

ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ
РОБІТНИКІВ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ.....70

Борис ГРУДИНІН

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ФІЗИКА» АНГЛІЙСЬКОЮ
МОВОЮ МАЙБУТНІМ УЧИТЕЛЯМ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ.....72

Олександр РАДКЕВИЧ

САМООЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....75

Євгеній АВРАМЕНКО

АНАЛІЗ ВИМОГ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ АГРОІНЖЕНЕРІВ У
ФАХОВИХ КОЛЕДЖАХ.....77

Наталія АЛЕКСЄЄВА, Наталя СМОЛЯНЮК

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ.....78

Артем АНДРОСЕНКО

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ В
УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ.....80

Сергій БАЗУРІН

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ
РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....82

Лідія БОЙКО МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З ЕЛЕКТРОНІКИ.....	83
Богдан ВОВК РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	85
Валентин ГАЙЧУК ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРА З КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ.....	87
Максим КАЗАКОВ СУТНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	88
Юлія КЛЕНОВА, Марія БЛІАНСЬКА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОРСЕТІВ У ПРОЄКТУВАННІ ЖІНОЧОГО ОДЯГУ.....	90
Вікторія КОЗАК, Микола БЛИЗНЮК ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ БАКАЛАВРІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ «ДИЗАЙН».....	92
Олег КОНАРЄВ, Ольга ТРЕГУБ СУЧАСНІ МАТЕРІАЛОЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ.....	95
Анатолій КОРОТИЧ ЗМІСТ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	96
Андрій КУЧЕР СУЧАСНИЙ СТАН ПІДГОТОВКА БАКАЛАВРІВ З ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ.....	98
Олег КУЧЕР РОЛЬ ТРЕНІНГІВ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	99
Євгеній МАРИНЧЕНКО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО МОБІЛЬНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	101
Ірина МОСЯ ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	103
Олена НАГАЙЧУК ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З БЖД ТА ОП У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	106
Віталій ОПАНАСЕНКО ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ	

ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ МАШИН.....	108
---	-----

Юлія ОСТАПЧУК, Марія БІЛЯНСЬКА

ДО ПИТАННЯ КОМУНІКАЦІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	110
--	-----

Олександр РОЖКОВ

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: АКТУАЛЬНІСТЬ, СУТНІСТЬ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	112
---	-----

Тетяна САМУСЬ

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ОХОРОНИ ПРАЦІ В МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	114
---	-----

Тетяна ХОРУЖЕНКО

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	116
---	-----

Ірина ЦІСАРУК

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ.....	117
---	-----

Віктор ШАКОТЬКО

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ З УРАХУВАННЯМ ВИМОГ НУШ.....	119
---	-----

СЕКЦІЯ 4

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ Й ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Марія БІЛЯНСЬКА, Віта ГРИГОР'ЄВА

ЗНАЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ SOFT SKILLS У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ РІЗНИХ РІВНІВ.....	121
---	-----

Світлана ДЕХТЯРЬОВА

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ У ФОРМУВАННІ ПРЕДМЕТНО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.....	123
--	-----

Олена КОТУРБАШ

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ.....	125
--	-----

Людмила ЛІПІЧ

«КОУЧИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ» ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В ОСВІТНО-ПРОФЕСІЙНІЙ МАГІСТЕРСЬКІЙ ПРОГРАМІ.....	127
--	-----

Зорина ОХРІМЕНКО

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ В УМОВАХ РЕФОРМИ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	129
--	-----

Лариса СУСЛО

УПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ	
---	--

ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	131
--------------------	-----

СЕКЦІЯ 5

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД, СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Петро ЛУЗАН, Олена ТІТОВА НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ЯК КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	134
Валентина ПОПОВА СТАНОВЛЕННЯ КЛАСИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ Й НАВЧАННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	138
Дар'я СУПРУН ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ: ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНОСТІ В ОСВІТІ.....	140
Віталій БОНДАР СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	143
Раїса ВОЛКОВА, Жанна ЗАМАЙ КУРС «ТЕХНОЛОГІЯ КОНСЕРВУВАННЯ ПЛОДІВ ТА ОВОЧІВ» І ЙОГО ВИКЛАДАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	145
Юлія ДОБРОНОСОВА РОЛЬ МЕТАНАВИЧОК У РОЗКРИТТІ ОСОБИСТІСНОГО І ПРОФЕСІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІВ.....	146
Євген ЖЕБА РОЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ.....	148
Олексій ЗАЙКА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЄКТІВ.....	150
Милана КОЛТАКОВА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ.....	151
Світлана КРАВЕЦЬ СТАН РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ: РЕЗУЛЬТАТИ КОНСТАТУВАЛЬНОГО ЕТАПУ ЕКСПЕРИМЕНТУ.....	153
Неля МАЛИШЕВА ВИДИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ У США.....	154
Денис НАТЕСА АНАЛІЗ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	155
Анна ОСТАПЕНКО ОЦІНКА САМООСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НА	

МАЙБУТНЄ.....158

Ілля ПАХОМОВ

ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНОГО ТА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....160

Тетяна ПАЩЕНКО

СПІВВІДНОШЕННЯ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ ТА ТЬЮТОРСЬКОГО СУПРОВОДУ ПРОЦЕСУ САМОРОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ.....162

Кирило ПОНОМАРЕНКО

ІННОВАЦІЙНА СПРИЙНЯТЛИВІСТЬ ПЕДАГОГІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ: ПОНЯТТЯ І СКЛАДНИКИ.....163

Галина СЕРДЮК

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА ЛЩЕЮ.....165

Ірина СОКОЛОВСЬКА, Валентина НЕЧИПОРЕНКО, Олена ПОЗДНЯКОВА, Наталія ГОРДІЄНКО, Наталія СЕРГАТА

PERSPECTIVES OF USING THE COMPETENCE APPROACH IN THE SYSTEM OF CONTINUOUS PROFESSIONAL EDUCATION.....166

Олександр ТИМОЩУК

РАДІАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ – НЕВІД’ЄМНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ ПРИРОДНИЧИХ НАУК.....168

Яна ТКАЧОВА

ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У ВИМІРІ ЗАРУБІЖНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....170

Олена ШАМРАЛЮК

КОУЧИНГ У МЕТОДИЧНІЙ РОБОТІ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....171

Олександр ЯМКОВИЙ, Тетяна ЯМКОВА

МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....174

СЕКЦІЯ 6

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Станіслав БУРЧАК

РОЗВИТОК ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ: ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....175

Олена ІОНОВА

ВАЛЬДОРФСЬКА ШКОЛА ЯК СВІТ ПРАЦІ ТА ПОДАЛЬШЕ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ.....178

Людмила ВОВК

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

2. Оволодіння дослідницькою технологією навчання.
3. Організація дослідно-орієнтованого вивчення української мови і літератури.
4. Науково-дослідницька діяльність учасників освітнього процесу.
5. Оволодіння сучасними технологіями для ефективного забезпечення викладання української мови і літератури з урахуванням потреб офлайн- та онлайн-навчання.
6. Організація професійної взаємодії через творчі спільноти філологів, фахові конкурси, науково-практичні конференції тощо.

Звичайно, високий рівень мотивації вчителя-словесника відкриває ще один вектор для організації науково-методичної роботи. Ідеться про самоосвіту вчителя, що дозволяє сформувати індивідуальний стиль педагогічної діяльності, сприяє переосмисленню передового педагогічного досвіду та своїх професійних набутків, є засобом самовдосконалення. Методична служба ліцею виконує важливу роль: визначення траєкторії індивідуального професійного розвитку філолога та допомога в організації самоосвіти.

Зазначимо, що в Концепції педагогічної освіти України означено мету формування вчителя, зорієнтованого на особистісний та професійний саморозвиток і готового працювати творчо в закладах освіти різного типу [1]. Отже, успішний професійний розвиток учителя-словесника відбувається за умови поєднання свідомого розуміння своєї особливої ролі як носія національних цінностей, глибоких фахових знань рідної мови та літератури і цілеспрямованого процесу підвищення рівня своєї компетентності на засадах дослідництва та застосування дослідно орієнтованого підходу до навчання.

Список використаних джерел

1. Концепція розвитку педагогічної освіти. МОН України. 16 липня 2018 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
2. Сердюк Г. А. Розвиток дослідницької компетентності вчителів української мови і літератури в умовах воєнного стану. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2023. № 91. С. 211–216. URL: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.91.44>
3. Ходацька О. Розвиток професіоналізму вчителя-філолога в умовах неформального та інформального навчання. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2019. 1(14). С. 219–228. URL: <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/view/61>

Sokolovska Iryna,

candidate of medical sciences, associate professor, associate professor of the Department of Physical Education and Sports of the Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council (Zaporizhzhia, Ukraine)

Nechyporenko Valentyna,

doctor of pedagogical sciences, professor, rector of the Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council (Zaporizhzhia, Ukraine)

Pozdniakova Olena,

doctor of pedagogical sciences, professor, first vice-rector of the Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council (Zaporizhzhia, Ukraine)

Hordiienko Nataliia,

doctor of sociological sciences, professor, vice-rector for scientific and innovative activities of the Municipal Institution of Higher Education «Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council (Zaporizhzhia, Ukraine)

Serhata Nataliia,
*candidate of sciences in physical education and sports, associate professor, associate professor of
the department of physical education and sports of the Municipal Institution of Higher Education
«Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy» of Zaporizhzhia Regional Council
(Zaporizhzhia, Ukraine)*

PERSPECTIVES OF USING THE COMPETENCE APPROACH IN THE SYSTEM OF CONTINUOUS PROFESSIONAL EDUCATION

In the process of modernizing education, the current generation of teachers has to continuously adapt to innovations and innovations. Recently, the transition to competencies has been actively discussed in numerous original studies. A sufficient range of questions have not yet received clear answers and solutions. One thing is clear - significant changes are coming [1]. They will affect almost the entire system of vocational education, the content of which should be structured around the result - the formation of a competent specialist who has competencies and the current needs of an innovative economy.

Continuous training and retraining of teachers to work in new conditions corresponds to the concept of “lifelong education.” A large number of studies are devoted to managing the development of teaching activities. However, a system of organizational and pedagogical conditions has not yet been developed to provide assistance to teaching staff in adapting to changes in education [2].

The purpose of such a system is to make teacher training more specific, responsive to real needs, operational and flexible, i.e. adjustable and controllable by the administration. The process of organizing such assistance for teachers is ongoing, based on identifying difficulties and needs for this assistance. In the light of the competency-based approach, a large role belongs to the independence of professional educational institutions [3, p. 22].

In this regard, the preparation and training of teachers within the educational institution itself is relevant, which has a number of advantages: efficiency (in accordance with the speed of change); meets real needs; without interruption from the educational process; managed and adjusted by the administration; saving time and money [4, p. 39].

Individual selection of training programs is possible; inseparable from practice; training in more comfortable conditions for teachers; providing feedback; mutual aid or “peer preparation”; taking into account the local characteristics of the region and educational institution [5, p. 119]. Changes in education are always associated with difficulties, which mostly fall on the shoulders of teachers. If not only demands are made on teaching staff, but also the necessary organizational and pedagogical conditions are created, in the form of a system of assistance in preparation and learning, then adaptation to change will occur not just as an adaptation, but as the basis for further creative development [6, p. 12].

The conditions for the adaptation of teaching staff (teaching staff) to change is the awareness by all and everyone of a common goal of common work, in which any member of the team is important not as a “wheel or cog of a single mechanism,” but as an individual with abilities that is the property of the entire team, as a single whole, the manifestation of which ensures the effectiveness of solving common problems. To create such a condition, a system of measures is needed:

➤ Reliance on the asset - a group of teachers who are capable of quick adaptation, flexible, mobile, easy to learn, capable of self-development, who can be used as consultants for the rest of the team. Unity of assets is the key to success in learning. Based on the asset, it is necessary to form the right public opinion, which will become a strong factor influencing the team.

➤ Determination, persistence and firm control, coupled with openness and wide publicity, contribute to the involvement of the entire team in the process of working together to prepare for change.

➤ Optimal choice of means, forms and methods of joint purposeful work, where each member of the team can demonstrate and realize their abilities.

➤ Constant monitoring of psychological state, relationships in the team, level of readiness to accept changes.

➤ Forecasting and preventing negative opinions, conflicts, problematic situations in order to create a favorable climate and a comfortable state in the team.

➤ Open discussion of issues and problems arising in joint work.

- Encouraging excellence, visibility, accessibility of information.

Based on this, a system for helping teachers accept changes associated with a competency-based approach to education should have the following functions:

- ❖ diagnostic - identifying the main difficulties and problems associated with motivation, insufficient level of competence and individual psychological characteristics;
- ❖ rehabilitation - eliminating “blank spots” in the professional pedagogical knowledge of teachers, updating experience in connection with changes in education;
- ❖ organizational - training in the basics of pedagogical management, methods and forms of organizing the work of teachers, effective use of resources;
- ❖ cognitive - development of information culture, meeting the needs for new professional and social knowledge;
- ❖ corrective - development of reflex abilities, control and correction
- ❖ prognostic - revealing creative potential, forecasting opportunities, preventing difficulties

References

1. Conceptual foundations of the new Ukrainian school. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/uasch2016/konczepczyia.html>.
2. National doctrine of education development (excerpt). URL: https://pidru4niki.com/15970122/pedagogika/natsionalna_doktrina_rozvitku_osviti_vityag
3. Fullan, M. The New Meaning of Educational Chang. Fourth Edition. New York : Teacher College, Columbia University, 2007. 338 p.
4. Hargreaves A. Development and desire: a post-modern perspective: professional Development in Education: New Paradigms and Practices eds. by T. Guskey and M. Huberman. New York : Teachers Colleges Press, 1995. 452 p.
5. Villegas-Reimers, E. Teacher Professional Development: an International Review of the Literature. Paris : UNESCO, International Institute for Educational Planning. 2002. 178 p.
6. O. V. Pyshchyk. Self-education – a component of professional growth. *Scientific and methodological journal «Pedagogical Workshop»*. 2011. № 9 (9). P. 12–14.

Олександр Тимошук,

*канд. пед. наук, здобувач ступеня доктора наук
за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки»
Рівненського державного гуманітарного університету
(м. Рівне, Україна)*

РАДІАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ – НЕВІД’ЄМНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ ПРИРОДНИЧИХ НАУК

Радіаційна грамотність населення в умовах сьогодення має значно більше значення, ніж минулого століття. Пояснює це є низка причин, як-от:

- радіаційні технології сьогодні використовуються у багатьох сферах нашого життя, таких як медицина, промисловість, сільське господарство та наукові дослідження;
- зростання частки використання ядерних технологій зумовлює збільшення кількості людей, які перебувають в умовах ризику;
- збільшення кількості атомних електростанцій детермінує збільшення ризику радіаційних аварій;
- в умовах виникнення нових воєнних конфліктів у світі знову стає актуальною загроза ядерної війни;
- видобуток урану та переробка радіоактивних відходів інтенсивно збільшується, що породжує загрозу радіоактивного забруднення.

За таких умов суспільство повинно бути радіаційно грамотним, важливо, аби всі верстви населення знали про ризики радіаційного характеру та те, як їх можна мінімізувати. Водночас нині поширюється дезінформація, що може призвести до виникнення безпідставного страху в населення або ж, навпаки, недооцінювання ризиків опромінення.